

Suomen tieteen vaiheet

Toimittaneet

Päiviö Tommila ja Aura Korppi-Tommola

YLIOPISTOPAINO KUSTANNUS / HELSINKI UNIVERSITY PRESS
JA
TIETEELLISTEN SEURAIN VALTUUSKUNTA

Yliopistopaino Helsinki 2003

KIELITIETEET

Fred Karlsson

Suomalaisen kielentutkimuksen alkutaival

Turussa oli yliopiston perustamisesta 1640 lähtien kaksi kielen professuuria, kaunopuheisuuden eli latinan kielen ja "kielten" (linguarum) eli heprean ja kreikan oppituolit. Kumpikin suuntautui kuitenkin lähinnä kielen opetukseen tuleville papeille. Uusia kieliä, ranskaa, saksaa ja italiaa varten palkattiin ajoittain kielimestareita, vakinaisemmin 1700-luvulla.

Kielitieteen varhaiseksi harrastukseksi on luettava kielioppien laadinta, joita 1600-luvun mittaan ilmestyi suomesta (Petraeus 1649), latinasta (Rajalen 1682) ja hepreasta (Paulinus 1692). Monioppinut Michael Wexionius-Gyldenstolpe osoitti 1650 suomen ja viron sukukieliksi, mutta aina 1700-luvun jälkipuoliskolle saakka suomi selitettiin pyhien kielten heprean ja kreikan sukulaiseksi. Vasta tällöin Saksasta saatu ja unkarilaisten kielentutkijain kannattama teoria suomalais-ugrilaisesta kieliperheestä alkoi tulla Suomessa tunnetuksi.

Kielten professuuri jaettiin 1811 kahtia itämaisten kielten ja kreikan virkoihin. Ensimmäinen uusien kielten (ylimääräinen) professori nimitettiin venäjän kieleen 1828 uuden emämaan halutessa vahvistaa sen asemaa. Samana vuonna suomen kieli sai lehtorinviran ja 1850 professuurin. Kansallisromanttinen virtaus vahvisti kiinnostusta suomalaisten alkuperäistä kieltä kohtaan, ja kielentutkijat A. J. Sjögren ja M. A. Castrén tekivät ensimmäisinä pitkiä tutkimusmatkoja Venäjälle ja Siperiaan etsimään sukukansoja ja kartoittamaan niiden kieltä. He loivat pohjan uralilaisten kielten vertailevalla tutkimukselle. Castrénista tuli ensimmäinen suomen kielen professori, mutta hänen varhaisen kuolemansa vuoksi vasta hänen seuraajansa

Elias Lönnrot pääsi luomaan pohjaa suomen opettamiselle ja tutkimiselle. Lönnrotin kuten monen muun fennomaanin keskeisiä tehtäviä 1800-luvulla oli kehittää suomesta sivistyskieli. Tämä kuului myös Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran (per. 1831) ja Kotikielen Seuran (1876) tehtäviin. Sukukieliin suuntautunut Suomalais-ugrilainen seura syntyi 1883.

Ruotsin kieli sai professorin viran 1876 sekä germaaninen ja romaaninen filologia yhteisen oppituolin 1894; nämä erotettiin omiksi alueikseen 1908. Englannin kielen ensimmäinen (ylimääräinen) professori nimitettiin 1907. Svenska Litteratursällskapet perustettiin 1885 ja Uusfilologinen Yhdistys 1887. Kaikki tässä mainitut seurat aloittivat pian vilkkaan julkaisutoiminnan. Suomen tärkein kielitieteellinen aikakauslehti on aikakauslehti *Virittäjä*, joka ilmestyi ensi kerran 1883 ja vuodesta 1897 säännöllisesti. Suomalais-Ugrilainen Seura toimittaa vuodesta 1885 *Suomalais-Ugrilaisen Seuran Aikakauskirjaa* ja vuodesta 1901 aikakauskirjaa *Finnisch-ugrische Forschungen*. Uusfilologisen yhdistyksen lehti on *Neuphilologische Mitteilungen* (1899).

Suomalais-ugrialaisten kielten tutkimus

Kuvan rakentaminen suomen kielen sukulaissuhteista, menneisyydestä ja nykyisistä ominaisuuksista oli 1800-luvun suuri kansallinen tehtävä. Syntyi käsite "kansalliset tieteet", joka kattoi myös kotimaisen kirjallisuuden, kansanrunouden tutkimuksen sekä kansatieteen.

Suomen kielen tutkimus ja fennougristiikka eriytyivät 1892, kun perustettiin suomalais-ugrilaisen kielentutkimuksen professorin virka. Suomen kielen ja kirjallisuuden pitkäaikainen

professori – hän hoiti virkaa peräti 36 vuotta – ja kulttuuripoliitikko E. N. Setälä vaikutti vahvasti kummallakin alueella. Hänen sanakirjaohjelmansa mukaan oli laadittava suomen yleiskielen, suomen murteiden, vanhan kirjasuomen sanakirjat sekä vielä suomen etymologinen sanakirja. Hankkeet tulivat hallitsemaan 1900-luvun fennistiikkaa ja fennougriistiikkaa.

Suomen kielen tutkimuksen laajin työsarja 1900-luvulla on ollut murteentutkimus, erityisesti murteiden äännehistorian selvittäminen. Pertti Virtaranta, myöhäinen Lönnrot, perusti Suomen kielen nauttoitarkiston 1959. Klassinen teos on Lauri Kettusen kartasto *Suomen murteet I–III* (1930–40). Vuoden 1970 paikkeilla Terho Itkonen ja Heikki Paunonen uudistivat murteentutkimusta lingvistiikan, erityisesti sosiolingvistiikan suuntaan.

Ensimmäinen teoreettinen aluelaajennus kielipöytäkirjoituksessa tapahtui 1957, jolloin ilmestyi Aarni Penttilän *Suomen kielioppi*. Lauseopin harrastus kasvoi muutenkin 1950-luvulla Osmo Ikolan ja Paavo Siron ansiosta ja on vireää edelleen. 1900-luvun toisen puoliskon fennistiikan kehitykselle on ollut leimallista tutkimusaiheiden nopea monipuolistuminen ja yleislingvistisen teorian kasvava huomioon ottaminen. Keskeisiä tutkimusaiheita ovat olleet merkitykset ja niiden luonne, kokonaiset tekstit ja niiden tulkinta, sanallisen ja ei-sanallisen viestinnän interaktio, kielen ja kognition suhde, keskustelun ominaisuudet, suomen kvantitatiiviset piirteet ja lapsen kielen omaksuminen.

Fennougriistiikan ”suurten tutkimusmarkojen kausi” Venäjälle päättyi Suomen itsenäistymiseen ja Neuvostoliiton rajojen sulkeutumiseen. Pirkiä kenttämatkoja olivat Castrénin jälkeen tehneet August Ahlqvist Keski-Venäjälle, Heikki Paasonen mordvalaisten, marien ja hantien keskuuteen sekä Yrjö Wichmann udmurtien, komien ja marien luo. Kai Donner ja Toivo Lehtisalo puolestaan työskentelivät samojedien parissa. Keskeiset tutkimusaiheet olivat pitkään suomensukuisten kielten äännehistoria,

etymologia ja lainasanatutkimus. Itsenäisyyden ajan keskeisimmät fennougriistiikan vaikuttajat ovat olleet akateemikot Paavo Ravila ja Erkki Itkonen. Edellisen erikoisalaja olivat saame ja mordva, jälkimmäinen käsitteli melkein kaikkia suomalais-ugrilaisia kieliä niin äänne-, muoto- kuin lauseopinkin näkökulmasta.

Vertailevan fennougriistiikan klassinen ongelma ovat olleet kielisukulaisuuskysymykset. Miten suomalais-ugrilaiset kielet ovat sukua keskenään, onko aikojen aamussa ollut olemassa yhtenäisiä kantakieliä (kenties uralilainen kanta-kieli 4 000–6 000 eKr.), ovatko suomalais-ugrilaiset kielet sukua indoeurooppalaisille kielille? Voidaanko alkukoti paikantaa? Voidaanko kielten polveutuminen esittää sukupuumallin avulla? Milloin suomalaisten esi-isät tulivat Suomeen? Aulis J. Joki, Mikko Korhonen, Pekka Sammallahti, Juha Janhunen ja Kaisa Häkkinen ovat vieneet keskustelua eteenpäin. Uuden tuhatluvun taitteessa keskustelu on saanut lisäpontta foneetikko Kalevi Wiikin esitettyä radikaaleja hypoteeseja siitä, että suomalais-ugrilaisia olisi ollut 10 000 vuotta sitten läntisemmällä alueella Euroopassa kuin perinteisesti on oletettu.

Muut eurooppalaiset kielet

Myös uudet Turun suomalainen yliopisto ja Åbo Akademi saivat 1920-luvulla suomeen ja vastaavasti ruotsiin sekä saksaan oppituolit, samoin Jyväskylän kasvatusopillinen korkeakoulu suomen kieleen 1936. Yliopistolaitoksen laajennuttua 1950-luvulta lähtien Jyväskylän, Oulun, Tampereen, Joensuun ja Vaasan yliopistoihin perustettiin humanistiset tiedekunnat, joissa annetaan kielitieteellistä opetusta. Vieraat kielet ovat vahvistuneet, aluksi saksa ja ranska, sittemmin englanti. Teoreettis-lingvistiset vaikutteet tulivat Saksasta toiseen maailmansotaan asti, siten anglosaksisista maista.

Vuonna 2003 Suomen yliopistojen kielitieteellisten professuurien lukumäärä on noin 150.

Uusimpia virkoja ovat saaneet Afrikan kielet, japani, arabian kieli, tietokone-lingvistiikka, soveltava kielitiede, kieliteoria ja kääntäminen sekä kielikylpyopetus. Vahva trendi on eriytyminen ja pirstoutuminen. Toinen selvä trendi on kielitieteen välinearvon lisääntyminen.

Nordistiikan pääpaino oli kauan filologiassa eli vanhojen pohjoismaisten tekstien tutkimuksessa. Varsinainen suomenruotsille ominaisten piirteiden tarkastelu keskittyi murteisiin ja nimistöön. Hugo Pippingin varhaisura alkoi fonetiikan parissa jo 1888 Kielin yliopistossa. Professoriksi Helsinkiin hän tuli 1907. Pipping kehitteli kuuloaistin ominaisuuksiin perustuvaa teoriaa siitä, miksi kielten on oikeastaan pakko muuttua ääntämykseltään sukupolvesta toiseen, ja sovelsi oppiaan pohjoismaisten kielten äännerakenteen kehityksen kuvaukseen.

Pippingin seuraaja Tor Karsten syventyi suomalaisien ja muinaisgermaanien varhaisuhteisiin ja arveli suomen germaanisten lainasanojen olevan huomattavasti vanhempia kuin esimerkiksi tanskalainen Vilhelm Thomsen oli 1860-luvulla olettanut. Åbo Akademin professori Rolf Pippingin keskeisin työ oli keskiaikaisen Eerikinkronikan monumentaalinen selitysteos *Kommentar till Erikskrönikan* (1928). Hän tutki myös 1400-luvun lopussa Naantalissa eläneen munkki Jöns Budden uskonnollisia kirjoituksia, jotka muutenkin ovat vetäneet ruotsin kielen tutkijoita puoleensa. Nimistöntutkimus on ollut suosittu ala, sitä on harrastanut muun muassa merkittävän uran runoilijanakin luonut Lars Huldén. Uusinta suuntausta pohjoismaiden kielten tutkimuksessa edustaa sosiolingvistiikka.

Romaanisen filologian ja ranskan kirjallisuuden tutkimuksen perustan Helsingin yliopistoon loi Ranskassa opiskellut C. G. Estlander. Aikansa johtavan romanistin Gaston Parisin oppilas oli Werner Söderhjelm, Suomen uusfilologian keskeinen kehittäjähahmo. Vuonna 1894 hänestä tuli germaanisen ja romaanisen filologian professori. Kun virka jaettiin 1908

kahtia, hän valitsi romaanisen filologian. Myös hänen seuraajansa tässä virassa Axel Wallensköld, Arthur Långfors ja Veikko Väänänen olivat kansainvälisesti arvostettuja filologeja. Långforsin erikoisala oli keskiaikaisten tekstien tulkinta; hänestä tuli Sorbonnen kunniatohtori.

Tunnetuin kolmikosta oli Veikko Väänänen, jonka väitöskirja (1937) käsitteli Pompejin ja Herculaneumin seinäkirjoitusten vulgaari- eli kansanlatinaa. Väänänen kansanlatinaa koskevat tutkimukset on käännetty useille kielille ja ovat hyvin arvostettuja. Suomessa harvinaista italia-laista filologiaa on edustanut myös kulttuuri- ja tiedepoliitikkona tunnettu Tauno Nurmela.

Romaanisen ja germaanisen filologian personaaliunionin hajottua saksan kielen professoriksi tuli Hugo Suolahti, joka saavutti kuuluisuutta saksan sanahistorian tutkijana selvittämällä muinaisyläsaksan eläinsanastoa sekä ranskan vaikutusta saksaan. Hän loi sanastotutkimuksillaan Suomen germanistiikalle pitkäkestoisin perinteen. Saksan ranskalaisten, italialaisten ja espanjalaisien lainojen tutkimukseen keskittyi hänen oppilaansa ja seuraajansa Emil Öhmann, Saksassa ja muualla arvostetun Öhmannin koulukunnan perustaja. Tähän koulukuntaan kuului myös Jorma Koivulehto, joka selvitti suomalais-ugrialaisten kielten germaanisia ja muita indoeurooppalaisia lainasanoja ja joka osoitti näiden olevan huomattavasti vanhempia kuin on arveltu. 1900-luvun jälkipuoliskolla on germanistiikassa ollut näkyvästi esillä saksan kielitieteen tutkimus erityisesti dependenssi- ja valenssikielitieteen näkökulmasta.

Englantilaisen filologian ensimmäinen edustaja Suomessa oli Uno Lindelöf, joka tutki muinaisenglannin pohjoismurteita, ja toinen Ole Reuter, joka tutki englannin relatiivilauseita. He hoitivat yhteensä peräti 62 vuotta Helsingin yliopiston englannin oppituaolia. Toisen maailmansodan jälkeinen opiskelijatulva pakotti Reuterin ainoana englannin professorina vastaamaan raskaista opetusvelvoitteista; rinnakkaisvirka saatiin vasta 1961. Sen haltijan Tauno Mustanojan suur-

työ on 1960 ilmestynyt *A Middle English Syntax*. Tämä massiivinen keskienglannin lauseopin käsikirja on säilyttänyt asemansa yhtenä englannin kielihistorian perusteoksena ja on kansainvälisesti tunnetuimpia suomalaisen kielentutkijan teoksia. Mustanojan metodille oli tunnusomaista aineistokeskeisyys, joka karttoi syntaksin muotivirtauksia. Mustanojan oppilaan ja seuraajan Matti Rissasen tutkimusprojekti koski tärkeän atk-muotoisen tietokannan *Helsinki Corpus of English Texts: Diachronic and Dialectal*, joka on käytössä kymmenissä yliopistossa ympäri maailman. Tämän työn pohjalta syntyi vuosituhanen vaihteessa Helsingin yliopistoon englannin kielen muutoksen ja vaihtelun tutkimuksen tieteellinen huippuyksikkö.

Uuden lingvistiikan anglistiikkaamme toi Åbo Akademin professori Nils Erik Enkvist 1900-luvun toisella puoliskolla. Enkvistin tyylipiippia ja tekstilingvistiikkaa käsittelevät teokset olivat laajassa käytössä 1970- ja 1980-luvuilla ja hän vaikutti merkittävästi myös soveltavan kielitieteen rantaautumiseen Suomeen.

Suomen slavistiikan kehitykseen ja sen suosioon oppiaineena ovat vaikuttaneet paitsi tieteelliset myös poliittiset ja kulttuuripoliittiset suhdanteet. Venäjän kielen professorin virka lakkautettiin Suomen itsenäistyttyä ja perustettiin uudelleen toisen maailmansodan jälkeen 1947. Slaavilaisen filologian oppituoli sen sijaan vakinaistettiin 1921, ja siihen nimitettiin ylimääräisenä professorina toiminut J. J. Mikkola, joka tuli laajalti tunnetuksi kantaslaavia koskevasta kielioipistaan. Kansainvälisesti arvostettu slavisti oli myös hänen seuraajansa Valentin Kiparsky, joka vuosina 1958–63 toimi Berliinin Freie Universitätin slaavilaisen filologian professorina ja jonka suurtyö on saksaksi 1963–75 ilmestynyt neliosainen venäjän historiallinen kielipiippi. Kiparskyn monien kielten käytännön hallinta herätti ihmeensekaista kunnioitusta.

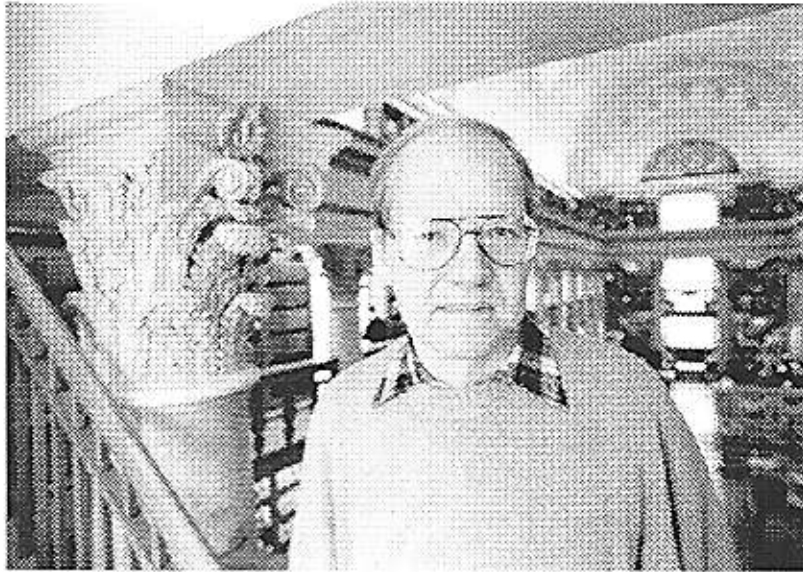
Suomen tutkimusinstituutit, Villa Lante Roomassa (per. 1954) ja Ateenassa (1985) ovat ratkaisevalla tavalla edistäneet sekä antiikin kiel-

ten ja kulttuurien tutkimista että niiden opetusta laajoille opiskelijapiireille. Klassinen filologia eri muodoissaan on kehittynyt yhdeksi Suomen kielitieteen painopistealueeksi. Latinan professori Fridolf Gustafsson ja kreikan kielen Ivar A. Heikel hoitivat kumpikin oppituoliaan 38 vuotta sekä legendaarinen latinisti Edwin Linkomies peräti 40 vuotta. Viimeksi mainittu on tunnetumpi Suomen sodanaikaisena pääministerinä 1943–44 ja yliopiston korkeana hallintomiehenä kuin Rooman kirjallisuuden tutkijana. Henrik Zilliacus käynnisti suomalaisen papyrustutkimuksen. Perinnettä on jatkanut Jaakko Frösén, jonka ympärille on 2000-luvun taitteessa muodostunut tieteen huippuyksikkö.

Suomen instituutit ja suomalainen antiikin tutkimus ovat hyviä ikkunoita ulkomaille. 1920-luvulla vastaitenäistyneen Suomen ulkoasiainhallinto hyödynsi vieraiden kielten tutkijoita nimittämällä heidät diplomaateiksi. Suurlähettiläinä toimivat niin romanisti Söderhjelm, altaisti Ramstedt, assyriologi Harri Holma kuin fennougristi Seräläkin.

Ulkoeurooppalaiset kielet

Helsingin yliopistossa on ollut itämaisten, sitten nimeltään seemiläisten kielten professori jo vuodesta 1811. Arabiaan saatiin oma virka 1982 ja Afrikan kieliin 1989, mutta muuten ulkoeurooppalaisten kielten opetus- ja tutkimustraditiota on pidetty yllä henkilökohtaisin ylimääräisin professorein. Muissa Suomen yliopistoissa näitä oppiaineita ei ole ollut. Assyriologian tutkimuksen toi Suomeen 1890-luvulla itämaisten kielten professori Knut Tallqvist. Tutkimusperinne on jatkunut näihin asti Armas Salosen ja Simo Parpolan ansiosta, molemmat myös Chicagon yliopistossa professorina toimineita. Parpola on vuodesta 1986 johtanut kansainvälistä Assyrian valtionarkistot -projektiä, yhti kielitieteenme huippuyksiköistä. Hänen veljensä Asko Parpola on puolestaan vienyt eteenpäin indologista tutkimusta ja herättänyt huomiota muinais-

Helsingin yliopiston indologian professori Asko Parpola Helsingin yliopiston kirjastossa. Lehtikuva/ Timo Palm.

sen Indus-kirjoituksen luonnetta koskevilla töillään.

Aasian kielistä suomalaiset filologit ovat olleet kiinnostuneita 1800-luvun alkupuolelta lähtien. Altaistina ja tutkimusmatkailijana maailmankuuluisuuden saavutti G. J. Ramstedt, joka tunnetaan myös mongolistiikan perustajana. Suomen asiainhoitajana Tokiossa 1919–30 Ramstedt opetti myös korean kielen, josta hän kirjoitti edelleenkin arvostetun kieliopin *A Korean Grammar* (1939). Turkkilais- ja mongolikielten, mutta myös sanskritin tuntija oli Pentti Aalto. Nuoremmissa polvessa Juha Janhunen on tutkinut monia pohjoisen ja itäisen Euroasian kieliä, erityisesti uralilaisia ja niiden joukossa ennen kaikkea samojedikieliä, mutta myös tunguusi- ja mongolilaisia kieliä sekä japania, koreaa ja kiinaa. Tällainen laaja-alainen erolinguvistinen tutkimus jatkaa M. A. Castrénin perinteitä.

Viime vuosikymmenten alueenlaajennuksia suomalaisessa kielentutkimuksessa ovat arabian kieli, japanin kieli sekä Afrikan kielistä erityisesti suahili.

Kielitieteen teoriat, menetelmät ja sovellukset

Fonetiikan perinteet Suomessa alkavat Hugo Pippingistä 1890-luvulla. Antti Sovijärvi toimi Helsingin yliopiston fonetiikan professorina melkein neljä vuosikymmentä. Kalevi Wiik vertaili väitöskirjassaan 1965 suomen ja englannin vokaalijärjestelmiä toisiinsa ja yritti ennustaa oppimisvaikeuksia kumpaankin suuntaan. Matti Leiwo väitteli 1977 suomenkielisten lasten viivästyneestä ja poikkeavasta kielenkehityksestä. 1980-luvulla logopedian tutkimus käynnistyi laajemminkin ja alettiin selvittää aivohäiriöiden heijastumista kielenkäyttöön.

Yleinen kielitiede jatkaa yhtäältä 1800-luvulla syntyneen vertailevan kielitieteen perinteitä. Mikko Korhonen oli tämän alan huomattavin moderni teoreetikko. Toisaalta kieliteoria on aina liittynyt läheisesti filosofiaan; tämän suuntauksen keskeinen edustaja oli filosofi Erik Ahlman. Nykyisessä merkityksessään yleinen kielitiede kattaa erityisesti kielen kuvauksen mallien kehittämisen, kielen typologisen vertailun ja kielellisten universaalien etsinnän sekä kielen tutkimuksen teoreettisten, metodisten ja filoso-

fisten perusteiden tutkimisen. Merkittäviä suomalaisia edelläkävijöitä olivat Aarni Penttilä, Paavo Ravila ja Paavo Siro, joihin kaikkiin filosofi Eino Kaila oli vahvasti vaikuttanut. Kiivaitakin teoreettisia keskustelua käytiin 1940-luvulla Siron ja Ravilan välillä sekä vuoden 1970 vaiheilla, jolloin uudet suuntaukset alkoivat vahvasti vaikuttaa. Modernin lingvistiikan läpimurto Suomessa tapahtui voittoa puolesta Helsingin ulkopuolella, Jyväskylässä (Ahlman, Penttilä), Turussa (Siro, Wiik, Enkvist) ja Tampereella (missä Siro toimi vuodesta 1965). Nuoremasta polvesta Esa Irkonen on tutkinut kielitieteen metateoriaa, Fred Karlsson ja Kimmo Koskeniemi kielten automaattisen käsittelyn teoreettisia perusteita.

Suomalaisia kielitieteilijöitä toimii professoreina myös Amerikassa. Heistä maailmalla tunnetuin on Valentin Kiparskyn poika Paul Kiparsky, Stanfordin yliopiston professori, joka monissa töissään on kehittänyt fonologian eli äännerakenteen kuvauksen formaalia teoriaa. Kalifornian yliopiston (UCLA) professori Raimo Anttila on laajalti tunnettu morfologi ja historiallisen kielitieteen teoreetikko. Tunnetuin semantikko on kuitenkin Lauri Karttunen, hänkin Stanfordin yliopiston professori.

1960-luvulla kielitiedettä alettiin soveltaa käytännön ongelmien ratkaisuun, erityisesti kieltenopetuksessa mutta myös vaikkapa kielen automaattisessa kääntämisessä ja kielipoliittisessa suunnittelussa. Tässä Enkvist, Wiik ja Auli Hakulinen olivat varhaisia pioneereja. Kari Sajavaaran johdolla Jyväskylään syntyi soveltavan kielentutkimuksen keskus, missä tutkitaan kielen oppimiseen ja opettamiseen liittyviä kysymyksiä. Kääntäjänkoulutuslaitosten korottaminen

maisterintasoisiksi johdi kääntämisen tutkimukseen ja lopulta 1990-luvulla käännöstieteen syntymiseen. Vaasan yliopiston yksi painopiste on ollut kielikylpyopetuksen tutkimus ja edistäminen.

Suomen ja ruotsin kielen tutkimuksen edistäjänä yliopistojen laitosten rinnalla on mainittava 1976 perustettu Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. Kielentutkijoita yhdistämään on vuosikymmenien varrella syntynyt uusia tieteellisiä seuroja: Suomen Itämainen Seura 1917, Suomen Kielen Seura 1929, Föreningen för nordisk filologi 1932, Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys 1970 ja Suomen kielitieteellinen yhdistys 1977. Kansainvälinen yhteistyö on tiivistynyt erilaisten kongressien muodossa. Ensimmäinen kansainvälinen fennougristikongressi järjestettiin 1960 Budapestissä. Tämä konferenssi perinne loi merkittävällä tavalla kansainvälistä identiteettiä fennougristiikalle. Valtakunnalliset Lauseopin ja semantiikan päivät järjestettiin Tampereella 1972, 1976 nimi vaihtui Kielitieteen päiviksi. Ensimmäiset Foneetiikan päivät järjestettiin puolestaan Turussa 1971.

Entä tulevaisuus?

Fennougristiikan tärkein palvelu yhteiskunnalle on ollut suomalaisuuden rakentaminen. Vieraiden kielten tutkimuksen käytännön anti on kielten opettajien kouluttaminen. Vuoden 2000 vaiheilla kansainvälistyminen, Euroopan uusi poliittinen tilanne sekä informaatioteknologian "inhimillistyminen" ovat luoneet monenlaista uutta kysyntää kielentutkimukselle ja sen soveluksille.